

13.02.2025

Kirkkohallitus - Virastokollegio

Kirkkohallituksen virastokollegio / Kyrkostyrelsens ämbetskollegium

Kokousaika/Tid	13.02.2025 09:00 -	
Kokouspaikka/Plats	Kirkon talo, neuvotteluhuone Jerusalem	
Jäsenet/Medlemmar	Pekka Huokuna (puh.joht./ordf.)	
	Pirjo Pihlaja	poissa/frånvarande
	Kimmo Kääriäinen	
	Anna Kaarina Piepponen	
	Petri Määttä	75–83 §
	Juha Tuohimäki	
Läsnä/Närvarande	Eeva-Kaisa Heikura	
	Asta Virtaniemi (siht./sekr.)	
	Marja Pesonen	77, 78 §
	Edla Mäkelä	79, 80 §
	Sami Savilaakso	82 §
	Hanna Salomäki	83 §
	Kalle Kuusimäki	84 §
	Anni Rinne	85, 86 §
	Ilkka Sipiläinen	87–89 §

Pöytäkirjan vakuudeksi/In fidem

Tarkastanut/Justerat

Asta Virtaniemi

Pekka Huokuna

Kirkkohallitus - Virastokollegio

13.02.2025

§ 80 Lupahakemus; Malmin hautausmaan uuden jalankulkuportin luonnossuunnitelmien hyväksyminen

Diaarinumero DKIR/884/03.03.00/2024

Esittelijä yliarkkitehti Edla Mäkelä

Perustelut **Kirkollisen rakennuksen lupa**

Helsingin seurakuntayhtymän yhteinen kirkkovaltuusto on 12.12.2024 § 105 päättänyt hyväksyä Malmin hautausmaan uuden jalankulkuportin luonnossuunnitelmat. Kirkkohallitukselta on haettu kirkkolain mukaista lupaa suojellun kirkollisen rakennuksen olennaiseen muuttamiseen. Kirkkolain mukaan hautausmaan aitaan ja porttiin sovelletaan, mitä kirkollisesta rakennuksesta säädetään. (Liitteet 1-3/80 §)

Muutoksen kohde

Malmin hautausmaa vihittiin käyttöön vuonna 1894. Sen ensimmäiset suunnitelmat perustuivat puutarhasuunnittelija M. G. Steniuksen kahteen suunnittelukilpailussa voittaneeseen ehdotukseen. Stenius oli maamme ensimmäisiä koulutettuja puutarhasuunnittelijoita. Missä vaiheessa tai vaiheissa hautausmaata sen luoteisosassa rajaava luonnonkivimuuri lopulta rakennettiin, ei saatavien lähdetietojen perusteella ole täysin selvää. Rajaus on joka tapauksessa suunniteltu jo 1890-luvulla.

Malmin hautausmaalla on nykyisin kaksi ajoporttia: pohjoisessa Malmin kalmistotien portti ja lounaassa Ketokivenkaaren portti. Tämän lisäksi on kolme porttia jalankulkua varten: Pihlajamäentien portti (Vanhaportti), Viikin portti ja Junaportti. Perusteena uuden kulkuportin avaamiselle Pihlajamäentien ja Junaportin väliseen hautausmaata kehystävään muuriosuuteen on se seikka, että porttien välinen matka on ylen pitkä, noin 1300 metriä. Porttien välisellä osuudella, nykyisen Nesteen huoltoaseman tuntumassa on vilkasliikenteiset julkisen liikenteen pysäkit, joiden luota olisi aiheellista järjestää lyhyt kulkumatka hautausmaalle, varsinkin lähelle siunauskappelia. Malmin hautausmaalle tunnusomainen luonnonkivivaihto noudattaa alueen varhaisimpien puutarhasuunnitelmien muotoa.

13.02.2025

Kirkkohallitus - Virastokollegio

Arkkitehtitoimisto Vilhelm Helander, Juha Leiviskä, Arkkitehdit SAFA laatiman luonnossuunnitelman mukaan uusi portti on tarkoitettu ainoastaan jalankulkijoiden käyttöön ja se sijoittuisi lähelle Kehä I:n ja Pihlajamäentien julkisen liikenteen pysähdyspaikkoja. Sijainti on harkittu ja huomioi alueen historialliset arvot. Hautausmaan vanha puusto muodostaa uudelle reitille valmiin, luontevan kujanteen ja kulkutie siunauskappelille on mahdollista saada varsin selkeäksi pienin maisemallisin muokkauksin.

Museoviraston lausunto

Museovirasto on antanut 16.09.2024 asiasta lausunnon, joka perustuu Arkkitehtitoimisto Vilhelm Helander, Juha Leiviskä, Arkkitehdit SAFA laatimiin 31.07.2024 päivätyyn luonnossuunnitelmiin, asemapiirustus, sijaintikaavio sekä suunnittelutehtävään liittyvä taustamuistio. Museoviraston edustaja on katselmoinut porttisuunnitelmia yhdessä seurakunnan edustajien kanssa Malmin hautausmaalla 10.09.2024.

Helsingin pohjoinen hautausmaa, sittemmin Malmin hautausmaana tunnettu alue, vihittiin käyttöön 10.11.1894. Puutarhurimestari M. G. Stenius laati hautausmaan ensimmäiset kaava- ja istutussuunnitelmat. Hautausmaan aluetta on laajennettu moneen kertaan, uusin osa on vuodelta 1997. Puistosuunnitelmia on laadittu useita ja nykyinen 66 hehtaarin alue koostuu yleisilmeeltään erilaisista osista, jotka ilmentävät oman aikakautensa puutarha- ja maisemataiteellisia suunnitteluperiaatteita. Malmin hautausmaa rakennuksineen ja rakenteineen on suojeltu kirkkolain (652/2023) nojalla. Alueella on voimassa oleva asemakaava 9085 vuodelta 1987. Malmin hautausmaa kuuluu valtakunnallisesti merkittäviin kulttuuriympäristöihin (RKY 2009).

Malmin hautausmaalle tunnusomainen luonnonkiviaita noudattaa alueen varhaisimpien puutarhasuunnitelmien muotoa. Aidan tarkkaa rakennusvuotta ei ole saatu selville, mutta luoteisosan kaareva rajalinjaus on nähtävillä jo 1890-luvun suunnitelmissa. Uusi portti on esitetty sijoittuvaksi tämän linjauksen keskivaiheille.

Kiviaita kaivannee melko perusteellista kunnostusta uutta porttiaukkoa avatessa. Kiviaidan saumaustyö ja muu kunnostus tulee toteuttaa sellaisella laajuudella, että aidan visuaalinen ilme kauempaakin tarkasteluna säilyy

13.02.2025

Kirkkohallitus - Virastokollegio

yhtenäisenä. Kiviaidan päälle lisätty moderni verkkoaita tulee purkaa pois, jos mahdollista, sellaiselta matkalta, ettei se häiritsevästi näy uutta porttia hautausmaalta päin katsellessa. Museovirasto puoltaa esitettyä suunnitelmaa.

Tuomiokapitulin lausunto

Helsingin hiippakunnan tuomiokapituli on 22.01.2025 § 12 antanut asiasta lausunnon, jossa tuomiokapituli toteaa, että yhteisen kirkkovaltuuston päätös ei ole syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomainen ei ole ylittänyt toimivaltaansa eikä päätös muutoinkaan ole lainvastainen. Tuomiokapituli pitää uuden kävelyportin rakentamista perusteltuna. Tuomiokapituli yhtyy yhteisen kirkkovaltuuston ja Museoviraston näkemykseen siitä, että uudelle, hyvien joukkoliikenneyhteyksien tuntumaan sijoittuvalle kävelyportille on selvä tarve. Tuomiokapituli katsoo, että portin sijainti on toiminnallisesti ja ulkonäöllisesti perusteltu ja se edistää hautausmaan ja kappelin saavutettavuutta.

Lupaviranomaisen harkinta asiassa

Museoviraston lausunnossa on esitetty, että Malmin hautausmaa rakennuksineen ja rakenteineen on suojeltu kirkkolain (652/2023) nojalla. Basis-järjestelmän rakennusrekisterin tietojen mukaan Malmin hautausmaalla ei ole ennen vuotta 1917 rakennettuja kirkollisia rakennuksia. Ainoastaan tässä lupa-asiassa kyseessä oleva hautausmaan aidan osa, joka todennäköisesti on rakennettu ennen vuotta 1917, on suojeltu kirkkolailla.

Kirkkovaltuuston päätöksen lapsi- ja ympäristövaikutusten arvioinnissa on todettu, että nuorten perheiden julkisen liikenteen käyttö lisääntyy koko ajan ja uusi portti sijaitsee lähellä kehä 1 julkisen liikenteen pysähdyspaikkoja. Lisäksi portin sijainti lyhentää kävelymatkaa huomattavasti esimerkiksi kappelille mennessä.

Sovelletut lainkohdat: Kirkkolaki luku 3 § 9, 21, 22 ja 23 sekä luku 10 § 15 ja 23. Kirkkojärjestys luku 3 § 29 ja 10 § 4.

Lisätiedot yliarkkitehti Edla Mäkelä, p. 050 591 7665, edla.e.makela@evl.fi

Päätösehdotus Kirkkohallitus myöntää Helsingin seurakuntayhtymälle kirkkolain mukaisen luvan Malmin hautausmaan uudelle jalankulkuportille Arkkitehtitoimisto Vilhelm Helander, Juha Leiviskä, Arkkitehdit SAFA laatimien 31.07.2024

13.02.2025

Kirkkohallitus - Virastokollegio

päivätyjen luonnossuunnitelmien asemapiirustus 1:1000, leikkaus ja julkisivu 1:20 mukaisesti.

Museoviraston lausunnossa esitetyt ohjeita tulee noudattaa. Tämä päätös on pidettävä seurakunnassa yleisesti nähtävänä kirkkolain 10 luvun 23 §:n mukaisesti. Korjaus- ja muutostyöt voivat edellyttää myös rakentamislain mukaista lupaa, joka seurakunnan tulee hakea rakennuslupaviranomaiselta.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Toimenpiteet

Ote Helsingin seurakuntayhtymä ja Museovirasto, tiedoksi Helsingin hiippakunnan tuomiokapituli.

Kirkkohallitus - Virastokollegio

13.02.2025

OIKAISUVAATIMUSOHJE

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä siitä kirjallisen oikaisuvaatimuksen kirkkohallituksen täysistunnolle.

Oikaisuvaatimuksen voi tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen).

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimusaika lasketaan päätöksen tiedoksisaannista tiedoksisaantipäivää lukuun ottamatta. Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Oikaisuvaatimuksen sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti ja siitä on käytävä ilmi:

- oikaisuvaatimuksen tekijän nimi ja tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi
- päätös, johon oikaisua vaaditaan
- millaista oikaisua päätökseen vaaditaan
- millä perusteilla oikaisua vaaditaan.

Oikaisuvaatimuksen toimittaminen

Oikaisuvaatimus on toimitettava oikaisuvaatimusajan kuluessa kirkkohallitukselle osoitettuna osoitteeseen:

Postiosoite: PL 210, 00131 Helsinki

Käyntiosoite: Eteläranta 8, Helsinki

Sähköposti: kirkkohallitus@evl.fi

13.02.2025

Kirkkohallitus - Virastokollegio

Kirkkohallituksen viraston aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 8.30–16.15.

Oikaisuvaatimuksen on oltava perillä kirkkohallituksessa oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Oikaisuvaatimuksen voi tuoda virastoon, lähettää postitse tai sähköisesti.

Sähköisen viestin katsotaan saapuneeksi viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Oikaisuvaatimus toimitetaan omalla vastuulla.